

მშენებელი

მათრასი

იუმორისტ. ჟურნალი

№ 28

ო. ვ. ვ. ლინგ

— ნეტავი რასა თხოულობს ეგ ხალხი.

გორი.

როგორც იყო, მატარებელში ჩავდექი. ჩავდექი-მეთქი ვამბობ, რადგან ახლანდელ დროში მატარებელში ჩაჯდომა ისევე ძნელია, როგორც, მაგალითად, საკუთარ ნიდაყვზე კბენა. მე მაინც ფარხმალი არ დავყარე და შეუდექი ადგილის ძებნას. ყველა კუბე ისე იყო გამოვსებული, როგორც თანამედროვე გაზეთები ომის ქორებით. მხოლოდ ერთ კუბეში, რომლის კარი შეიგნიდან ჯაჭვით იყო გადარაზული და ოდნავ იღებოდა, მარტო ორი კაცი იჯდა—ქალ-ვაჟი—ორივე სამხედრო პირი, აფიცერი და მოწყალეების და. რის ვაი-ვაგლახით შევყავი ცხვირი და ზრდილობიანათ ვიკითხე: —უკაცრავათ, ბატონებო, მანდ მგონი თავისუფალი ადგილებია... შეიძლება შემოვიდე? —ქალი ფიცხლავ წამოხტა, მოვარდა და ისეთი სისწრაფით მიარჩნევა კარი, რომ ძლივს მოვასწარი ცხვირის გადარჩენა.

— რას სჩადინხართ?—მომესმა უკანიდან ვილაცას აღელვებული ხმა:—იქ შესვლა არ შეიძლება!.. ამ კუბეში ავთომყოფი აფიცერი და მისი მომვლელი მოწყალეების და სხედან!

ვაგონის კონდუქტორი იყო.
— მერე მე რა ვიცადი?—შევეზბრუნე სიტყვა კონდუქტორს:—რა სჭირს იმ აფიცერს: დაჭრილი ხომ არ არის?

— არ ვიცი... მგონი დაჭრილი უნდა იყოს, —მიპასუხა მან.

— ეტყობა, გულში უნდა ჰქონდეს ჭრილობა, არაა?

— რა მოგახსენოთ... მხოლოდ, გთხოვთ, ნულარ შეაწუხებთ... მე ნაბრძანები მაქვს არავინ შევეუშვა...

კონდუქტორის გაფრთხილება ჩემთვის სრულიად მეტი იყო. როგორ ვიკადრებდი სამხედრო პირის შეწუხებას, და ისიც დაჭრილის, და ისიც გულში დაჭრილის, მე,

ბედს დავემორჩილე და შევეუდექი ფეხზე დასადგომ ადგილის ძებნას. ძლივს ვავატანე ჩემი ბედის მოზიარე ხალხით გაქედნილ ვაგონში და ბაქანზე გავდედი. აქ კიდევ უარესი მდგომარეობა და-

მიხვდა, მაგრამ წესიერათ უკან დახვევა არც ისე ადვილი ყოფილა, როგორც ჩვენი დროის მომსწრე კაცს შეუძლია იფიქროს და ისევე ბაქანზე დარჩენა ვარჩიე.

— სად მიბრძანდებით, ყმაწვილო კაცო? — მკითხა ჩემ წინ მდგომმა, ფრიად ჩასუქებულმა ზორბა კაცმა, რომლის ღიბი ზედ გულზე მაჭერდა და სუნთქვას მიჭირვებდა.

— თუ თქვენ გადაგიჩიით, ქალაქ გორში ვაპირებ მისვლას, ბატონო!—ვუპასუხე მე.

— მერე მე რა ულაში ვარ?—გაკვირვებით ჩამეძია ჩემი მობაასე.

— პირადათ თქვენ კი არ შემოიძლია გისაყვედურო, მაგრამ რაც შეეხება თქვენს მუცელს, ლამის არის გამჭყლიტოს,—სიცილით ვუპასუხე მე, რათა ჩემი სიტყვები უდიერათ არ ჩვენებოდა და არ გამწყრალიყო. ჩემი მუცლიანი თანამგზავრი, როგორც ყველა მუცლიანებს სჩვევია, ხუმრობის ამტანი და მხიარული კაცი გამოდგა და თავადაც სიცილი დაიწყო.

— უკაცრავად... მე კი ვერაფერს ვგრძნობ,— მითხრა მან.

— ჩემთვის სრულიად საკმარისია ისიც, რომ მე ვგრძნობ... ან კი ჩემი გაქყლეთა თქვენ როგორ უნდა იგრძნოთ?—გაუთავამდი მე.

— ჰა-ჰა-ჰა! მართალია, მე და ჩემმა ღმერთმა! გადინხარხარა მან: მაშ გორში მიბრძანდებით?

— დიახ, ბატონო და, წარმოიდგინეთ, პირველათ ჩემ სიცოცხლეში. არასოდეს არა ვყოფილვარ გორში... იქნებ თქვენ იცნობდეთ იქაურობას...

— როგორ არა—გამაწყვეტინა სიტყვა მან:— ორი წელიწადია იქ ვცხოვრობ... უკაცრავათ, თქვენ რა საქმეზე მიბრძანდებით გორში, კომბოსტოს ყიდვას ხომ არ აპირებთ?

— ვინ იცის, თუ იაფია, შეიძლება ერთი ოთხი-ხუთი გირვანქა კომბოსტოც შევიძინო, მაგრამ ჩემი ღმთავრესი მიზანი კომბოსტოს ყიდვა არ გახლავთ.

— მაშ ხილისა?
— როგორ თუ ხილისა? განა გორში ხილეული მოდის?

— ეერიჰაა!—წამოიძახა ჩემმა მოსაუბრემ:— თქვენ არ იცით, რომ გორის მაზრა განთქმულია ხილეულით? მაშ საიდან მიაქვს ქალაქში ხალი მეზაღეთა ამხანაგობას „ქართლს“?

— მერე, განა „ქართლის“ მალაზიას გორიდან მიაქვს ხილი?

— მაშ!

— მე კი მეგონა, რომ პირიქით: თფილისის რაიონიდან გორში გაჰქონდა.

ჩემმა თანამგზავრმა გულიანათ გაღიხარხარა:

— კაცო-და, ვის გაუგონია თბილისის მაღალიდან გორში ხილის გაგზავნა, ჰა-ჰა-ჰა!

— რა ვიცო, ბატონო, სულ მუდამ ცარიელია ეს თქვენი „ქართლის“ მაღაზია და! მაშ სად უნდა იხსნებოდნენ ამ ხილს, თუ გორში არ ჰგზავნიან?..

ჩემი მოსაუბრე განუწყვეტილად ხარხარებდა. არსად არ ჰქონია ისეთი გასაღალი ჩემს ოხუნჯობას, როგორც ამ ჩასუქებულ გორელთან ჰქონდა. გორში წასვლის მიზეზი არ გაუმხილევ. თუმცა ბევრს ეცადა შეეტყო, მაგრამ მე ყოველთვის დიპლომატიურად გადავუქარაგმებდი და კითხვას ოსტატურად შემოაფელიდი ხოლმე. ამან კიდევ უფრო დაანტერესა და ისე დამიწყოა ცქერა, როგორც ჩვენ ყოველსავე უცნაურსა და იღუმალობით საფეხს საგანს ვუცქერით ხოლმე: რაღაცნაირი პატრივისცემით, სიფრთხილით და უნებურის კრძალვით და მორიდებით. იმედი მაქვს, არც მკითხველი დამძრახავს, თუ მასაც ვერ გაუმხელ გორში ჩემი გამგზავრების მიზანს. ვფიქვავ პატიოსნებას, რომ შემიძლოს, არ დაუმალავდი, მაგრამ ღმერთთა მოწამე და ჩემი სინილისი, რომ არ შემიძლიან!—რათაო, იქნებ იკითხოთ თქვენ; იმათა, რომ არაფითარი „უმთავრესი მიზანი“ გორში ჩემს წასვლას არა ჰქონია: წავედი ისე... ისე: მომიარა და წავედი...

ყველაფერს საზღვარი აქვს ამ ქვეყნათ გარდა ევროპის სახელმწიფოებისა და ჩვენს, ჩემსა და ჩემი თანამგზავრის, მხიარულ ბაასსაც დაედო საზღვარი.

შეეცვლებათ, ბევრჯერ გამოგონია და დამინახავს, მაგრამ გულიანი ხარხარი ერთი დაკვრით გულიან ხერინვათ შეეცვლილიყოს, არასოდეს არ გამეგონა...

როცა გაეღვიძა, გორთან ახლოს ვიყავით. თითქმის საათნახევარი ეძინა იმ დალოცვილს და რომ გამოიღვიძა ისე ადვილათ და უბრალოთ დაუბრუნდა დაძინების წინ შეწყვეტილ ლაპარაკს რომ პირდაპირ გავეტერდი და სახტათ დავრჩი:

— ჰო, იმას მოგახსენებდით... დაიწყო მან... გორელებში ერთი ახირებული მოვლენა შევამჩნიე.

— უკაცრავათ, ეგ მოვლენა მეც შევამჩნიე,— გავეწყვეტინე მე: ლაპარაკში ზეზე დაძინება იციან და ორი საათის შემდეგ რომ გამოიღვიძებთ, ვერც კი ატყობენ, ეძინათ თუ არა.

— არა,-კვლავ ხარხარით მიპასუხა ჩემმა თანამგზავრმა:— მე სულ სხვას მოგახსენებთ: რაღაც გამოურკვეველ მიზეზების გამო გორში საკვირველათ ხშირია ქკუაზე შეშლის შემთხვევები...

— როგორ?..

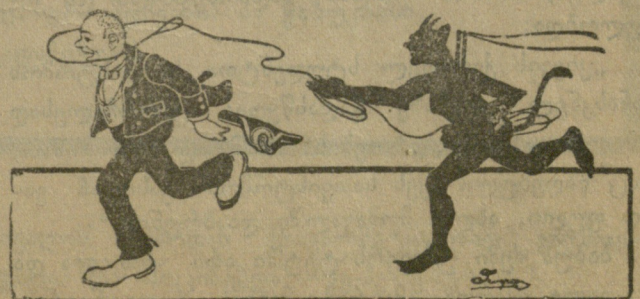
— აი, ჩემს იქ ყოფნაში, ე. ი. ამ ორი წლის განმავლობაში 17 კაცი შეირყა. ეს ჩემ ნაცნობებში და ახლა ვინ იცის კიდევ რამდენი შეიშალა.

ეს მართლაც საინტერესო და დამაფიქრებელი მოვლენა იყო, მაგრამ მატარებელი სადგურს მიადგა კიდევ და იძულებული გავხდით ლაპარაკი შეგვეწყვიტა. როცა სადგურის ბაქანზე ჩამოვედი, თვალი მოვკარი ავანტიურაფ აფიცერსა და მოწყალეების დას. უკანასკნელს ხელ-გამოყრილი მოჰყავდა პირველი, რომელიც ძალიან წამოთლებული მეჩვენა: ალბათ სიცხემ მოუმატა...

გორის ხილს რომ შევადექი, პოეტების თქმის არ იყოს, ჩამავალი მზის სხივები უკანასკნელ ამბოროს უგზავნიდენ ქალაქ გორის შენობებს და სხვ...

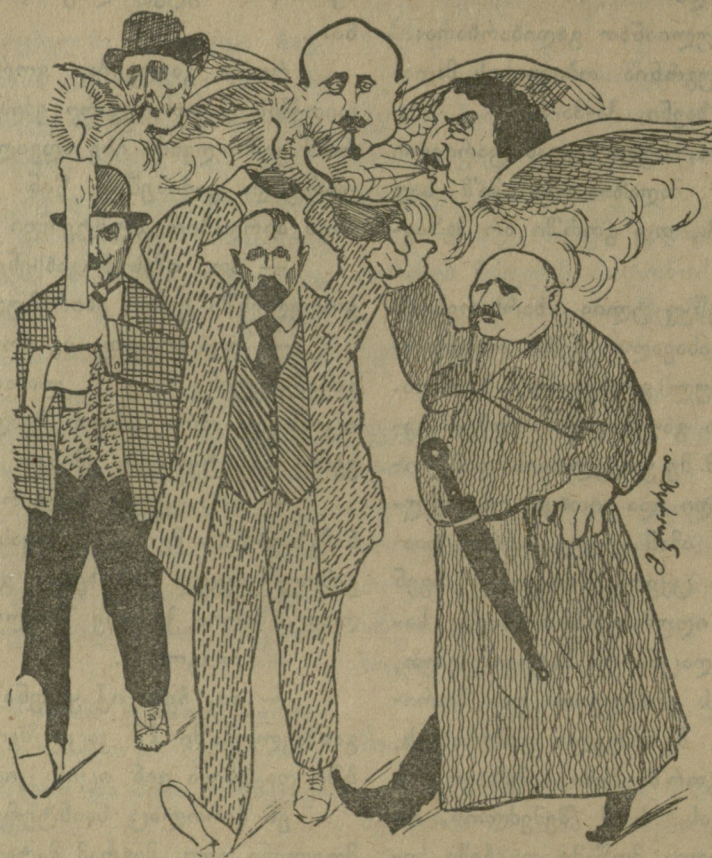
(დასასრული იქნება)

თავგუნა.

გაცხარებულ ლაპარაკში ვიყავით. და ჩემი ღიპიანი გორელის ხარხარი ისე გაისმოდა, თითქო ვებერთელა ქვევრში დამწყვდელი დევი ხარხარებსო, მაგრამ უცებ რაღაც უცნაურს კილოზე დაიწყოა სიცილი: ავიხედე ზევით და დავინახე რომ... ზეზე დასძინებოდა და ხერინავდა. სრულიად უმიზეზოთ, ულოგიკოთ და უსაბუთოდ ხარხარიდან ხერინვაზე გადასულიყო. სიცილი რომ ტირილათ

განათლების ხაქმე ოზურგეთში

პროცესიას მიუძღვის იაგორ I განმანათლებელი.

ბაბუა-ჩემი.

ეს ისეთი დიდი ხნის ამბავია, როგორაც დრო ჩემი მახსოვრობისა. მაშინ ვიქნებოდი სულ თორმეტიოდ წლისა და მას შემდეგ თითქმის ხუთი ამდენი დრო გავიდა.

არ მახსოვს, არსებობდა იმ დროს რუსეთში უნივერსიტეტები თუ არა, მაგრამ ის კი მახსოვს, რომ ცხონებული ბაბუა ჩემი ჩამოიდგებდა ცხვირზე სათვალეს, თითონ ზევიდან გადმოხედავდა და კითხულობდა:

„კიევის ქართველ სტუდენტთა სათვისტომოს უკანასკნელ კრებაზე გადასწყდა: უმორჩილესად ეთხოვოს ვახეთი „დროების“ საშუალებით იმათ, ვისაც წადებული აქვს სათვისტომოს კასიდან ვალად ფული, ახლო მომავალში დააბრუნონ“.

ბაბუა ძემი უნივერსიტეტში არა ყოფილა და არც ვალი ემართა, მაგრამ მაინც რაღაცნაირად

ჩაიცინებდა ხოლმე და ამ სიცილის შემდეგ ყოველთვის ისწორებდა სათვალეს. მაშინ რასაკვირველია არაფერი მესმოდა იმ ეშმაკური სიცილისა, მაგრამ ახლა, როცა ამ სიშორიდან გადავხედავ სათვალეს ზემოდან ბაბუა ჩემის მომღიპარე თვალებს და ქართულად ვთარგმნი იმ ინტერნაციონალურ სიცილს გამოდის:

— სწერეთ, სწერეთ ბაბუა; რაც თქვენ ვინმემ ამით ვალი დაგიბრუნოს, აქიდან მე ნურაფერს ნუ მიწილადებთო.

მართალია, ნეტარ-ხსენებულ ბაბუა ჩემს „თომა“ არა რქმევია, მაგრამ ამისთანა საკითხებში ძლიერ ურწმუნო თომა იყო.

— ვალის გადახდაც რომ ისე ადვილი იყოს, როგორც ადება, მაშინ ჩვენს ბედს ძალი არ დაჰყუდებოდა, იტყოდა ხოლმე ცხონებული.

ერთი, თუ ორი თვის შემდეგ ბაბუა-ჩემი სათვალეებით შეიარაღებული კვლავ კითხულობდა:

„კიევის უნივერსიტეტის ქართველ სტუდენტთა სათვისტომომ თავის კრებაზე ერთხმად დაადგინა: წინადადება მიეცეს სათვისტომოს კასის მოვალეებს ვალად გატანილი ფული დაუყოვნებლივ დაუბრუნონ სათვისტომოს“.

ბაბუა-ჩემის თვალეში კიდევ ის ჩვეულებრივი ღიმილი და ქართველი კაცის ბუნების მცოდნე პირობის მედიდურობა გამოჰკრთოდა.— არა ბაბუ, არა, ქართველი მოვალე ასე ადვილად არავის დანებდებოდა, ამოიკითხავდით თქვენ იმ ღიმილსა და მედიდურ გამობედებაში.

დღე დღეს მისდევდა, კვირე—კვირეს და აი როგორ თვის შემდეგ ბაბუა-ჩემი კვლად კითხულობს:

„კიევის ქართველ სტუდენტთა სათვისტომომ, თავის ბოლო სხდომაზე დაადგინა: უკანასკნელად საგონოს სათვისტომოს კასის მოვალეებს ერთი თვის ვადაში დაუბრუნონ კასის ვალად გატანილი

ფული. წინააღმდეგ შემთხვევაში მათი სახელი და გვარი გაზეთში იქნება გამოცხადებული, ხოლო მათ წინააღმდეგ კანონიერი გზით აღიძვრება საჩივარი“.

— ჰე-ჰე, ჰე! ცოტა ხრინწიანი ხმით ჩაიცინა ბაბუა-ჩემმა და აღარაფერი უთქვამს, ვინაიდან როგორც ხედავთ ამ სამი „ჰე-ჰე-ჰე“-თი მან თითქმის ყველაფერი სთქვა.

ეს ამბავი, რომელიც ზემორე ამისა მოგახსენეთ, მართლაც ისეთი დიდი ხნის ამბავია, რომ ბევრ მკითხველთაგანს არც ემახსოვრება. და ვინც ბედმა არ გაჰხადა იმზომ ბედნიერი, რომ მოსწრებოდა ბაბუა ჩემს და მოესმინა ყოველივე ის, რაც მე მოვისმინე, დღეს მე თითონ შემძლია გავაბედნიერო. ამ მიზნის მისაღწევად საკმარისია გადმოვბეჭდო „სახალხო ფურცლიდან“ შემდეგი პატარა წერილი:

უკანასკნელი გაფრთხილება

იურიევის (დორპატის) ქართული სათვისტომოს მოვალეებს.

მ. ხ.! მიუხედავად იმისა, რომ სათვისტომოს მოვალეები არა ერთხელ გავაფრთხილეთ გაზეთებისა და კერძო წერილების საშუალებით ვალების გადახდის შესახებ, მათ უმრავლესობამ ამ ჩვენ გაფრთხილებაზე სრული სიჩუმით გვიპასუხა; ამიტომ პირველი ნოემბრის 1915 წ. სათვისტომოს საერთო კრებამ დაადგინა: უკანასკნელად მივმართოთ სათვისტომოს მოვალეებს და მივცეთ ერთი თვის ვადა დღიდან გაზეთებში გამოცხადებისა ვალის გადასახდელად. ვინც კი ამ დანიშნულ ვადაში მასზე დარჩენილ ვალს არ გადაიხდის, გამოცხადდეს მისი გვარი გაზეთებში და შემდეგ მის წინააღმდეგ იურიდიული ზომები იქმნეს მიღებული.

გამგეობა ასრულებს რა საერთო კრების დადგენილებას, უკანასკნელად სთხოვს მოვალეებს მიღონ შესაფერი ზომები ამ ვადაში გამოგზავნოს ვალები შემდეგი მისამართით:

Юрьевъ. Лифл. Студ. Карпезу I. Беридзе, Гилдейская 1.

თავმჯდომარე სათვისტომოსი კარპეზ ბერიძე. დრ. მდივანი: პ. ჭაბუკიანი.

— ვსთხოვთ უმორჩილესათ სხვა გაზეთებს გადაბეჭდონ.

ბაბუა ჩემი რომ ცოცხალი ყოფილიყო, უეჭველია ის თავისი სათვალთ გულმოდგინეთ ჩაითხზავდა დორპატელ ქართველ სტუდენტთა სათვისტომოს „უკანასკნელ გაფრთხილებას“. შემდეგ

სათვალის ზემოდან მრავალმეტყველად გადმოიხედავდა და ჩაიცინებდა:— ჰე-ჰე-ჰე-ჰეო.

მე კი სულ სხვა გზას მინდა დავადგე. თხოვნით მინდა მივმართო აღნიშნულ სათვისტომოს,

რომ მან კეთილ ინებოს და გამომიგზავნოს იმ მოვალეთა სია. მე იმათ ვთხოვ ჩვენს ჟურნალში თანამშრომლობას და მათ კუთვნილ ჰონორარს გადაუგზავნი დორბატის უნივერსიტეტის ქართველ სტუდენტთა სათვისტომოს გაძარცვულ კასსას.

მე მგონია ეს ყველაზედ უფრო საიმედო გზა აღნიშნული ვალის გასანაღდებლად.

ენახოთ რას იტყვიან, ჯერ მევალენი და შემდეგ მოვალენი.

ეშმაკი.

შხანკოლას

ცხოვრების ბეჯით მოწაფეს,
უსწავლელს კლასიკურათა,
ნათელი აზრით მჭერ-მეტყველს
ჩაგრულთა სამსახურათა.

მუჯამ ფხიზელო დარაჯო
მშრომელი ხალხის ბედისა,
ლახვარო მათი ორგულის
მყვლეფელის და თავხედისა.

შენი კალამის ქრილობა
მათ გულზე რადგან დიღია,
მუქთა-ხორების ლაშქარი
მოსისხლეთ გადაგკიღია.

გემუქრებიან მოსპობას
ზნეობრივ-ფიზიკურათა,
ხან ჯოხით გცემენ, ხან პრესით
ავათ მოსასმენ ყურათა.

განმარტოვებულს გიყურებ,
მხარში მოგიდგე მწაღია,
უმართლო მტერი, გარწმუნებ,
ვერ დაგცემს დამიქადია.

მხოლოდ მიზანი ბრძოლისა
გქონდეს წმინდა და ღიადი,
მას რამე ჩრდილიც არ ადგეს,
არა თუ შავი წყვილია.

თორემ ხომ იცო, ბრძენთაგან
თქმულება როგორ სწერია:
„მოყვარე მტერი ყოველთვის
მტერზედაც უფრო მტერია“.

გამოდი რაღა! საკითხი
თხოულობს გადაწყვეტასა,
ან სხვას უტირე და ან თვით
ბარემ მოუკვდი ღედასა.

ბუტუნა.

გურული ენაკვიმატები.

აზ. ზურაბ ნაკაიძე.

გურიანთელი აზნაური ზურაბ ნაკაიძე, მილიციის პრაპორშჩიკი, დიდი ენა წყლიანი, მოსწრებული კაცი იყო. ზრდილი, დარბაისელი ზურაბი თავისი ენა-მახვილობით არავის ინდობდა, მისთვის ერთი იყო ყველა, დიდი და პატარა, იქ საცა საჭიროთ დაინახავდა თავისი გესლიანი ენით ყველას სწამლავდა. ყველა ერიდებოდა ზურაბის შეკამათებას, სიტყვის შებრუნებას, მაგრამ დაუნდობელი ზურაბი მაინც ყველას უყვარდა. რამდენიმე თვეა, რაც ღრმათ მოხუცი, ის გარდაიცვალა, მისმა სიკვდილმა ყველა მისი ახლოს ნაცნობები დააღონა. ზურაბის ყველა ნაკვეს-ნახუმრის გამოქვეყნება შეუძლებელია, რადგან მისი ენაკვიმატობიზ ნაყოფის უმეტესობა მწარ-ტკბილია და გასამეღაფნებელი მხოლოდ ვიწრო წრეში. ზურაბს ლექსთ-შაირობაც ეხერხებოდა.

ზურაბი და გულა მშიერი თავადი.

— მაღლობა ღმერთს, ჩემო ზურაბ, ცოცხალს გხედავ, თქვენზე მითბრეს მოკვდაო! ხუმრობით უთხრა ერთმა გულამშიერმა თავადმა ზურაბს.

— მერე და ბატონო თქვენ რატომ დაიჯერეთ დალოცვილო, გლახას ალაპს*) ვინ გამოაპარებდაო. უთხრა ზურაბმა.

*) ქელეხს.

ზურაბი და ერთი ქალი.

დილა ადრიანათ ზურაბს ერთი საექვო ყოფა-ქცევის ქალი შეხვდა და ასე მიესალმა:

— საღამო მშვიდობისა, ბატონო ზურაბ, უი, უკაცრავათ, მაპატივე, შემცდა, დილა მშვიდობის ჩემო ზურაბ!

— ტყულად აპოწოლიკებ მაგ ენას, აგი ოჯო ყოლიკაცმა იცის, შენ რომ დილას ყოველთვის საღამო გირჩენია. მიუგო ზურაბმა.

ზურაბი და სახმელებელი.

სოფლის მასწავლებელი გაზეთს კითხულობს, მას ყურს უგდებენ. მასწავლებელმა წაიკითხა, რომ საზღვარ გარეთ მიცვალეზულს წვავენ. ერთი პატარა ტანის ხმელი კაცი მოხუცს ზორბა ზურაბს ათვალეირებს.

— რას მიმზერ ბიძია, მაგი რომ ჩვენშიაც იყოს შენისთანაი ჩია კაცი ორასი მიინც მომინდე-ბა სახმელებლათო. მოსწრებულათ ეუზნება ზურაბი.

პერპეტუუმ მობილე.

მ მ რ ა ლ ა

დაინახავთ სახეს მასში,
თუ რომ გიდევთ იგი წინა.
მეტ წილად კი საჭიროა,
თავ-მომწონე ვაჟისთვინა.
რომ მან სრულად დაინახოს
უკლებლად თავის სახე,
გაისწოროს უღვაშები
და დაუგოს ვინმეს მახე.
ქალები ხომ გამუდმებით,
უცქერიან მხოლოდ მასა,
რა ხელ-პირსა დაიბანენ,
მორჩებიან ტანთ-ჩაცმასა.
ამ სიტყვასა ჩვენ წინიდან
მოვაცილოთ ორი კბილი,
შევიწინხოთ შემდეგისთვის,
უკუ ვაგდოთ სხვა ნაწილი.

წუთი სოფლის ცხოვრებასა
ვინც უყურებს უარყოფით;
ლოცულობს კი ჯვარ და ხატზედ,
გულ მოდგინეთ, ხელ-აპყრობით.

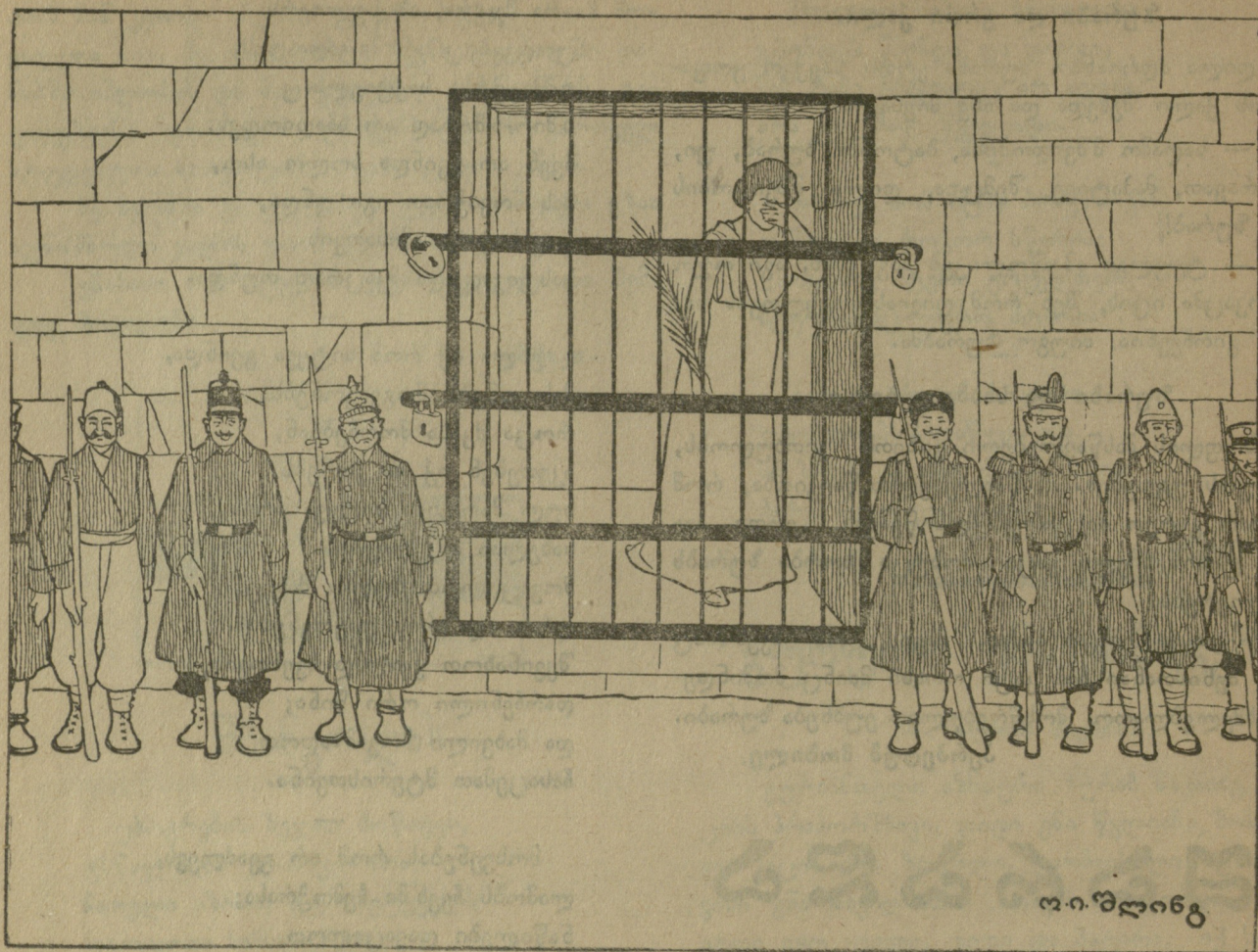
არა მჯერა, ამ სულიერს
ცოდვებიც არ მიუძლოდეს;
ეშმაკურსა საქციელსაც
ხშირ-ხშირად არ სჩადიოდეს.
ჩვენ არ გვინდა ბოლო ასო,
მას მოვაქრათ იგი უნდა,
დავისაქოთ ამისათვის
სასტიკად და მკაცრად თუნდა.

ეხლა აქ რომ სიტყვა გვინდა,
მას ყანები მოგვავაგონებს,
როცა მკასა მორჩებიან,
აკეთებენ იქ იმ კონებს.
სულ მარტივი სიტყვა არის,
სახელია ამ კონების.
მოვაცილოთ ბოლო მასაც,
დრო აღ არის დაყოვნების.
შევიწინხოთ კვალად ჩვენთვის,
დარჩენილი ორი წინა;
და მახვილი მოვამზადოთ
ჩასაცემათ მტერისთვისა.

მოსვენებას რომ არ გვაძლევს,
ლამობს ჩვენში ჩემოქრასა;
ნაწილები დავაცილოთ,
მხოლოდ ბოლო სამიც მასა
და, საზღვარზე მოთარეშეს;
ვაქნევიწოთ უკან პირი.
შევასუსტოთ, დავამციროთ
მოვსპოთ მისი ფესვი-ძირი.
და ნადავლი სამი ასოც,
მივაკეროთ რაც გვაქვს მასა,
დასასრული მივცეთ დროა,
მით ჩვენ მარტივ შარადასა.

აბა რიგზე დავამწკვრივოთ,
ასოები ყველა ეხლა;
შეიძლება წილად ხვთეს მას
მოკლე დროში მტერთან შეხლა.
პატიჟობენ ორივე მხარე
ამ ქარ-ცეცხლში ჩასათრევად;
ჯარს თავს უყრის და ცხადია,
ემზადება ჩასარევად.

პეტრე.

— ვინ უნდა ამსნას გალიის კარი ამ დატყვევებულ უცხო ასულსა?

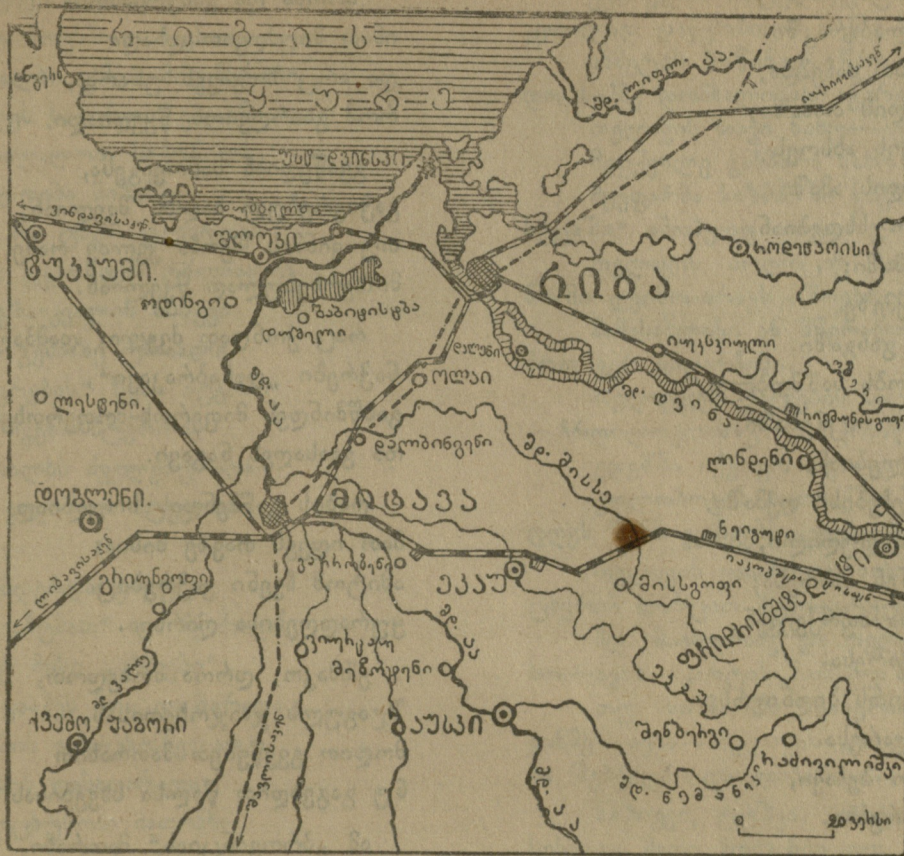
თათრების ტყვე.

(იმერული სცენა)

— დეიწყო თუ არა ომი, ჩემო სპანტიელ, გამიწვიეს ჯარში და შიგ შუა გულ თათრის „ფრონტში“ მიკრეს თავი. ჩავჯექი „აკოპში“, ამოიყაოფიე თოფს ტუჩი „აკოპიდან“ და ბერივით მივაყარე ტყვია თათრებს! ისთე კი ვისროდი რომე.. ერთი ტყვიით სამ თათარს ვაფშეკიებდი ფეხებს! მარა შენც კარგათ გეცოდინება, რომ მუდამ ერთი საქმის კეთება ძან მოსაწყენია. მეც მომწყინდა „აკოპში“ ჯდომა და თანაც ქე მინდოდა მენდალით გულის მოფხანა. ამიტომ წვევდი „როტნი კამანდერთან“ და გოუკეთე დაკლადი: „დაზვოლტე ვაშიბროდიე ნა რაზვედკა სდელაიტ და პაეეაი!“ — „სტუპაი, სდელაი პაეაოუსტა ადალქენია, კრესტ პალუ-

ჩიშ, მენდალო!“ წამევიკიდე ზურგზე სავზალი და გოუდექი გზას მარტუა მე, გევიარე ორი ვერსი — არსადა თათარი, გევიარე სამი — კილო არსად ჩანს, რომ შევყე თავი ყული-ხან-ოლლის ტყეში და შეიქნა თოფების ჭიქაჭიქინი! გევიხედე და შამამეხვია ერთი როტა თათრ.ს ჯარი. აქეთ ვეცი, იქით ვეცი არსაითაა ხსნა. მევიგდე თოფი ხელში და... კაკალი ორმაცდა ათი კაცი ქე წავიყვანე იქვე! რომ ვიყარე მათი ჯავრი, დავყარე ძირს იარაღი, ავწიე ხელები და დაფნებდი „პლენათ“. მომვარდენ ფესიანი ალია, ბალია და ოლლები, შემბოქეს თოკებით და გამაქანეს სათათრეთში. შეგვხვდა გზაზე მათი ფაშა და გამიკეთა „დაპროსი“, „სადაა თქვენი პოლკი?“ კრინტი არ გევიდე! „ყმაწვილო, მითხარი, თვარა შიგ ძირში დავაქრი ყურებს!“ . თებზივით გვეისუნტრე! ადგენ და მართლა შიდ ძირში

რიგის რაიონი.

დამათაღეს ყურები. „ბოშო თქვი, თვარა არ და გაყენებთ კაი ღღესო“. გვეინაბე! მომვარდა ერთი და ჩამომათალა ცხვირი. ამნეირათვე მომქრეს ენა, ორი ფეხი და ორიც ხელი. „ბოშო, თქვი, თვარა, გიტირებთ ყოფასო“. მივაშტერდი ხარივით და არ გვეილე ხმა! გამომიქნია იმ ურჯულომ ლეკური და შიგ ძირში მომასლექა თავი! მომივიდა გული, მარა რავეა! „ფუი შევირცხვათ სვინდისი ეგაა თქვენი ვაჟკაცობა?“ — „აბა რა გეგონა, ძამია, ადვილი კი არაა თათართან „პლენათ“ წასვლა“. ამ დროს გავარდა ზარბაზანი, იგრიალა „ხალხმა“ და გამოქნდა რუსის ჯარი!.. დურთეს თათრებმა!.. წამოგხტენი მეც ზეზეთ, მივარდი „როტნი კამანდერთან“ და გოჟკეთე „ჩესტი“... ისეთი მენდბლი კი მომაკრა გულზე, რომ სულ ეინთო მზის შუქზე.

ამნაირი ამბავი დამემართა, ჩემო პანტიელ!.. რას შემომაშტერდი, ბოშო?!.. ბლარო, ხომ არ ვადეირიე... ტყუილიო? აჰ, შე კაცო, ტყუილს რავე ვიტყვი!.. რას ამბობ, ბოშო, უნდა გამლახო?..

რეიზა შე კაცო?!.. იმე, იმე ნუ მირტყამ წელში.. წელი მეტკინა, ბოშო!.. ყელი მეტკივა, ნუ მიქერ ყელში ხელს!.. გამიშვი ხელი, შენ გენაცვალე, აღარ ვიტყვი აწი არაფერს!.. გამიშვი შენი ჭირიმე!.. ვააი!.. ვაი, დედა, მიშველე!.. ვააი!.. ვააი!.. მომკლეს კაცი!.. ვააი!.. ვაი!..

გუგული.

მოსსენება

ოჩამჩირელებს ბევრ გვარი გვადგია გასაჭირია, რომელთა მოსახსენებლათ მინდა რომ დავსძრა პირია. პირველად გაცნობთ რაც ხდება, ინტელიგენტთა ბანაკში;

მეტ ნაწილ დროსა ისინი,
 კარგავენ უქმ ლაპარაკში.
 ზოგს ზარმაცობა დაჩემდა,
 ზოგსაც ქალაღის თამაში,
 სხვა საქმე არავის ახსოვს
 და დრო კი მიდის ამაში.
 როს სუფრას მოუსხდებიან,
 გაერთობიან ქამაში;¹
 საზოგადოსა საქმეზე,
 ატყდება მაშინ განგაში.
 ჰყვავის, ნეტარობს სამშობლო,
 სუფრის წინ მათ ოცნებაში,
 ერთმანეთს ეცილებიან,
 ღვინის სმა, „რეჩების“ თქმაში.

არის აზრების დუღილი,
 კულტურას ფენენ მხარესა;
 სინათლის სხივსა აფრქვევენ,
 ნათლავენ არე-მარესა.
 ხალხს რაღა უჭირს ბედნიერს,
 ან იმათ შემხედვარესა.
 თუ არ მოესწრო ბეჩავი,
 მათი იმედით ვარესსა.

საჭირო არის იცოდეთ,
 ოჩამჩირელებს გვაქვს კლუბი;
 რომელმაც მოთამაშეთა,
 ჯიბეებს უქნა აქ ყლოუპი.

კულტურულ საქმიანობას
 აქ დიდი წინსვლა ემჩნევა;
 ახალგაზრდობის ნაწილი
 ქალაღის თამაშს ეჩევა.
 მუშტებს მიმართავს, თუ ვინმეს
 ჯიბის კატარი ეწვევა.
 ამ მოკლე დროში აქ ვნახეთ
 ერთი ამგვარი შემთხვევა.

საცოდნარი არს აგრეთვე,
 საქმიანობა ქართული,
 სამკითხველოსი მიკეტვა
 და სხვა კითხვები კვლავ რთული.

ნორმალურ სასწავლებლიდან
 განდევნა ქართული ენის,
 ბავშთა გონების დამცემის
 და შემლახველი მათ რწმენის.

პატიოსნება სინიღის
 კულტურას თანამედროვეს,
 იცავენ ისევ ვაჭრები,
 რომელთ ვეძახით „მედროვეს“.

შრომა და გამჭირახობა
 იმათ მიუძღვით დიადი
 და არც ზოგავენ უნარსა,
 რომ გაარღვიონ წყვედიადი.

გვაწვდიან სანოვაგესა,
 გაჭივრებულ ხალხს შველიან,
 თუ ვინმეს შერჩა კვლავ რამე,
 მოხერხებულად წველიან.

რაც ქონდათ ძველი, დამპალი
 ნაჭრები „დანაბრაკავი“,
 გასწმინდეს მიფერთხ-მოფერთხეს,
 და გაასაღეს ნაგავი.

დაბის გაწმენდის სრულიად
 მათ იღვეს თავზე მისია;
 ამიტომ ჩვენი ვაჭრებიც
 ყურადღებისა ღირსია.

ეშმაკო, დროა მოხედოთ,
 შუაგულს ჯოჯოხეთისას,
 მოდით გვეწვიეთ მათრახით
 ნუ გაგვხდით წილსა სხვებისას.

ამ „პროვინციას“ მათრახი,
 კვლავ უფრო მეტი სჭირია,
 გადუტყლაშუნე, არ უშავს,
 ვინც დამნაშავე პირია.

პეტრე.

ხაშურიდან.

(ვაჭარ გ. გრძელოვის მოწოდებითი ლიღინი)

იმისი მადლის ჭირიმე
 ვინც მოიგონა ნისია!!
 მუშტარი, ვისგანც მას იღებს,
 სულით და ხორციტ მისია.

ყიდვა-გაყიდვა ნაკურთხი,
 არც კია უკეთესიო:
 თან დაგვიმადლებს ყრუ ხალხი,
 თან აეგება წესიო.

ნისია წინათ საგმობი
 ღღეს თუ გვიშველის აგო,
 არა და, უნდა ავიკრათ
 აწ ჩვენი გუდა-ბარგიო.

ნისიათ მივსცეთ და ხალხი
 ჩვენ გაგვალმერთებს ყველაო,

კომპერატივი „ცხოვრება“*)

მით უნდა მოვსპოთ ჩვენაო.

მაშ, ხალხი უნდა მივიმხროთ ჩვენ, დღეს საჭიროთ ვიცანი... ფასიც დაუკლოთ საქონელს, აგვისრულდება მიზანი.

ვისაც რა უნდა უყვარდეს ჩვენ ამის გვექონდეს ტრფიალი: ხალხის გზა-კვალის აბნევა და ჩვენს გემოზე ტრიალი.

„ცხოვრებას“ წესი აუგოთ ის არის ჩვენი მტერიო, შემდეგ ხალხს ძველებურადა ზურგზე ვადინოთ მტვერიო.

ასე უმღერდა გიგუცი ვაჭრებს „ჩუმათ“ და ჩქარადა, მაგრამ ეს მისი „აზრები“ „ქარს“ გააქვს მთა და ბარადა.

ვაჭრების გასაცნობელად და ხალხის დასაფარადა; მოდი ვუცხუნოთ მათრახი, რომ ხტოდეს წარა-მარადა, მანამდე, სანამ არ იგრძნობს ხალხი ცრემლს რომ ღერის ღვარადა, ვინც კაცი არის ასეთებს თვით უნდა ედგეს მხარადა.

კვები.

სიზმართა ახსნა.

თელავისათვის.

რადგან 1915 წელი წყეული წელიწადია, — ამისთვის წელს ნანახი სიზმარები კეთილად არ ახდება.

კუ ან ლოკოკინა ნახო—ავია—კახეთის რკინის გზით მოგიხდება მგზავრობა.

ველის ციხის, შილდის, ყვარელის ან ახმეტის დილიქანი ნახო—კეთილია—უძილობა დაგვეკარგება და თავზე კოპოქები ან დაბეჭილი გვერდები მოგიჩრება.

*) „ცხოვრება“ არის სახელი საამხანაგო ღუქანის, თავზარ დამცემი ვაჭრების მუცელ-გაბერილ-მსუქანის.

ყვარელის ინტელიგენცია ნახო—ავია—ყველა კეთილად დაწყობილი საქმე ჩაგეშლება.

ახმეტის მოწინავე წრე ნახო—ავია—საზოგადო საქმე დომხალივით აგერევა.

თელავის თავი ნახო—ავია—თავი აგტკივდება. მეფექვილე გასპარა ნახო—პური დაგიმწარდება. მყუფარმა სიზმარში გიკბინოს—ცუდია—„უჩასტკაში“ ამოჰყოფ თავს.

თელავის პოლიცია ნახო—კარგია—სამიკიტნოში ღვინო-არაყს იშოვნის.

მამასახლისი ან მწერალი ნახო—ავია—უქრთამოთ ვერ გადაჩრები.

თელაველი ქალების საცეკვაო საღამო—ავია—ჩრდილოეთის ქარი იქროლებს.

ედემში იქეფო—გაავდრდება; ვოლოხოვის აფთიაქში შეხველ—ავია—მეორე დღეს შენს ჯიბებს ციებ-ცხელება ეცემა.

თელავის ყასაბი თუ ნახო—ავია—თხის ხორცს ცხვრის ხორცათ შემოგატყუებენ.

მღ. მაისურაძე და თელავის კლუბისტები ნახო—ავია—კარტის მოპარვაში გაგბაწრავენ.

თუ სიზმარში ესპერანტოთი გელაპარაკებ ვინმე—ავია—თელავის „ზავედენკებთან“ მოგიხდება შეხვედრა და ლაპარაკი.

ნაზიევი, ტუშკა, კოსტოევი, ხითაროვი, მოსესა და მათი კომპანია თუ ნახო—ან გაგეყიდება რამე, ან დააგირავებ რასმე.

ვანო გარსევანაშვილი, ვალოდია ზინვერი და ფურუზა ერთად ნახო—კარგია—მეორე დღეს ჭაჭის არაყზე დაგპატიეებს ვინმე.

თელავის მოწაფეები თუ ნახო—ავია—პაპიროზით ხელს დაიწვავ.

კახელი თავადიშვილი ნახო—კეთილია—სიმთავრალე აგყვება.

შაქრო ბახუტოვი ნახო—გაბედნიერდები.

კოტე ბახუტოვი ნახო—თამადათ ამოგიჩრევენ სადმე.

თუ სიზმარში გლახა ნახო—სოფლის მასწავლებელს შეხვდები.

რამანა შიუკოვი ნახო—ავია—გაგლანძღავს ვინმე;

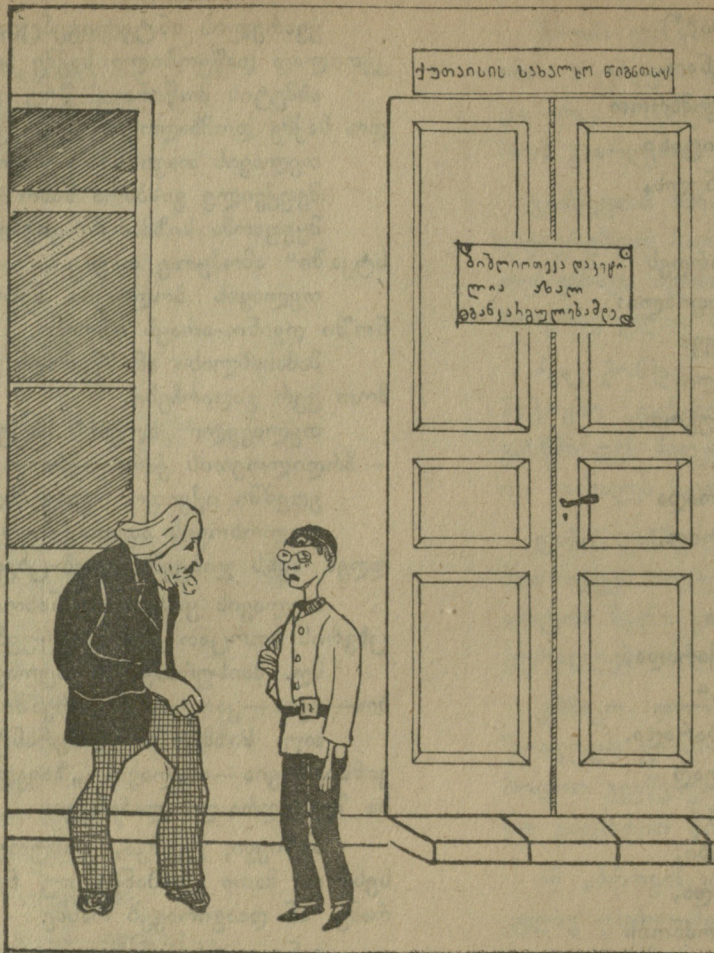
რუსიევი, რაზმაძე-გაჩეჩილაძე თუ ნახო—ავია—სუდში საქმეს წააგებ.

შილდის მწერალი კნ. ლევანი ნახო—ავია—ხელადა ღვინოს ჩამოგასხმევინებს ვინმე.

ყვარელის ტუზი ბობლიაშვილი ნახო—ძლიერ ავია—გაფთხილდი, ან ცოლი გაგექცევა, ან წაგართმევს ვინმე.

საშა სისაური თუ ნახო—ავია—მეორე დღესვე გიჩივლებს ვინმე.

ლოთი-ფოთი.

ბავშვი. ნეტავი მოვესწრები ამ სამკითხველოს განსნას?

მოხუცი. შენ რა გიშავს შვილო, მე ვიკითხო მოხუცმა!

ს მ ო ც ა ნ ა

გურჯანელეები შფოთავდენ
ტარი კი ტარად-ტარობდა*)
და ყვაფი გაბრაზებული
მათზე სწყრებოდა, ცხარობდა.

იპოვნეთ ბედი რაიმე?
სიმართლეს ეკითხებოდა...
შეისმინევით, გაიგეთ,
ტუხინა**) რაებს ლამობდა?!

სულ ბეჩავებათ დაგსახათ,
დრო დაგიყენათ შავია
და თქვენსა გაბედულობას
დასჩხავის, როგორც ყვაფია.

ეჰ, ნუ შეკრთებთ! სიმართლეს
რას დააკლებენ ავები!
„სიმართლე სადაც სიმართლობს“
ვერას იზამენ ყვაფები!..

ობოლი ჯღარბი.

განაჟს მოთაგაჟის დღიურადან

(ძღენათ ბათუმის ნოქრებს და მუშებს)

— 8 სექტემბერი. (ღამით) კარტის თაშაში!
ოჰ... რა დიდებული რამ ყოფილა!.. მე კი აქამ-
დინ საზიზლარი მეგონა, ვგმობდი და ვაძაგებდი!

ავტ.

*) იგულისხმება კასირათ ნამყოფი მ. ო—ძე.

**) კრებაზედ ძლიერ ბევრი მჭერმეტყველობდა მუქთა ილი ადგილისთვის, მაგრამ ღვთისა და ჯვრების მაღლით უხვდნენ მათს მაცდურებას და ყველანი გააშავეს ერთის უდა.

ვევს რა სულელი ვიყავი!.. აიღე თუნდა ეს ღამე, მე რომ სათამაშოთ ადგილობრივმა ნოქრებმა და მუშებმა მიმიწვიეს. სულ ერთი საათის განმავლობაში სამ მანეთამდე მოვიგე. თამაშში სამი მანეთი! სამი მანეთი მე თითქმის ორ ღლეში არ მიწვევს ჯამაგირად. ოჰ რა დალოცვილი ყოფილა. ამის შემდეგ ყოველ ღამით ვითამაშებ.

29 სექტემბერი. (დილით) აი სიცოცხლე!.. გუშინ რაღაც მანეთამდე მქონდა ჯიბეში, ეხლა ოთხ მანეთამდე მაქვს. მერე საიდან? ვიწრომე?! არა, სრულიადაც არა. თამაშობა, მხიარულება და ფული? ამაღამ უსათუოდ კიდევ ვითამაშებ.

29 (ღამის 1 საათი) რა დიდებულია! ღმერთო! სად ვიყავი აქამდე! რას უყურებდი!.. კაცი უჭკუო რომ გამოვა, სწორედ ეს არის. რა დროება დავკარგე, რა ღლეები!

წუხელის სამი მანეთი მოვიგე, ამ ღამით ხუთამდე, და ერთი მანეთი ჩემს გამაკეთებელ თამაშის მასწავლებელს მივეცი. ხვალ კიდევ მოვიგებ, უჰ, რამდენი იქნება! რამდენი ღლე გავა იმდენს მეტს მოვიგებ. ავიღოთ თუ გინდ ღლეში მანეთი, ეს ხომ უეჭველია, თვეში 30 ღლე—30 მანეთი.

30 მანეთი მე ყველაფერ ხარჯისთვის მეყოფა და ჩემი ჯამაგირი უკლებლათ შემენახება თვეში—50 მანეთი, წელიწადში 600 მ. ორ წელიწადში 1,200 მანეთი. შემდეგ ამოდენა ფულის პატრონი, პირდაპირ მარინსკი პროსპექტზე გამოვჭიმავ მაღაზიას და მეც ხაზინი გავხდები.

ოჰ კარტო... კარტო! გუშინ საზიზღარი იყავი, ღლეს კი სატრფიალო არსებათ გადამეჭეცი.

30 სექტემბერი. (ღლის 12 ს.) წუხელ 5 მანეთი მოვიგე, წუხელ წინ ღამით 3 მანეთი, სულ 8 მანეთი. ეგრე იცის ბიჭმა!

ამელამ უსათუოდ ადრე მივალ. ვითამაშებ ჭკვიანათ, წინდახედულათ და უფრო ბევრს მოვიგებ.

30 სექტ. (ღამის 3 ს.) რამდენი ღლე მიღის იმდენათ ჩემი საქმე უკეთესდება. ოოოჰ რა ცხოვრებაში ვარ! სწორედ ეხლა შევცურდი ნეტარების მორევეში და ნეტარით დავითვერი.

აი სიცოცხლე! ათი მანეთი კიდევ ამაღამ მოვიგე. გატყინებული თუმნიანია, სწორედ ერთი კვირის წინათ მოჭრილია მგონი. ათა მანეთი ღლეს, გუშინ და გუშინის წინ კიდევ რვა მანეთი სულ 18 მანეთი. რომ იტყვიან: აღამიანს ცხოვრებაში განსაკუთრებითი ფულის საშოვნნი დრო შეხვდებაო,

სწორედ ეს არის და კიდევაც უნდა მოვიხმარო. ხვალ უფრო მეტს მოვიგებ და იმდენ ფულს ვიშოვი, რომ ჩემს ბედს ძალლი არ დაჰყფეს. ვაშა, ვაშა კოსტიავ! როგორი ბიჭი ხარ!.. ეხლა კოსტას მიძახიან და რომ გავმდიდრდები, მაღაზიას გავაღებ, გავხაზინდები; შემდეგ კოსანდილესაც აღარ მაკარებენ.

არა, ის პირველი ღლე—28 სექტემბერი უნდა ვიდღესასწაულო და იმ ჩემ მასწავლებელ და ქალღლის თამაშის გამპირებელს, რაღაც დიდი რამე უნდა ვაჩუქო.

30 სექტ. (ძილში) რამდენია ბანკში?... ათი მანეთი! ბანკ! მოიტა... მოიტა!.. ხომ ხედავთ მოვიგე!.. გწყენთ!.. 60 მანეთი მოვიგე!.. გავცალეთ, გავცალეთ... კიდევ თამაშობთ? ხუთი მანეთია ბანკში? მოიტათ... მოიტათ... მოვიგე...

აი სულ 65 მანეთამდე ვარ მოგებული... აწი შეხვევით... თუ გინდ რაც გენებოთ ის ჰქენით... მე კი მოვიგე...

1 ოქტომბერი. (დილით) ოჰ რა დიდებული სიზმარი იყო?! ვეჰ ბიჭო რა იქნება, წუხანდელი სიზმარი, ამაღამ ამიხთეს! სწორედ, დიდებულია... დიდებული...

1 ოქტ. (ღლის 12 ს. და 5 წ.) ჩემი ჯამაგირი 50 მანეთი ავიღე, მონაგები 18 მანეთი კიდევ ჯიბეში მაქვს. ამაღამ კიდევ ბევრს მოვიგებ და შეიძლება ჩემი ფული ას მანეთამდე ავიყვანო.

ღლეს ყველანი ფულებიანი იქნებიან, ჯამაგირს მიიღებდენ და ავართმევ. ამაღამ უსათუოდ ადრე უნდა მივიღე, ბევრი მათგანი სტამბის მუშებია და ადრე იწყებენ. ჩვენ კი 8 საათზე ვკეტავთ მაღაზიას და დილით 6 საათზე ვაღებთ, ხან კიდევ შემდეგ დახურულ კარებში ვვაჭრობთ. თუმცა-ღა ნორმალური დადგენილების მიხედვით 7 ს. უნდა ვკეტავდეთ და 8 საათზე ვაღებდეთ ეჰ, როგორ მოკვდა ჩვენი ნორმალური დასვენება! არავინ ყურადღებას არ აქცევს. ჰაი გიდი რა ოხრები არიან ადგილობრივი ნოქნები!.. ნორმალური დასვენების წესებს ყურადღებას არ აქცევენ და კარტს... თამა. .შ...ო... ვაი საზიზღარო ჩემო თავო!.. ეგ რა აგმოხდა პირიდან?! ეგ რა სთქვი! კიდევ ძველებურად დაიწყე!.. კარტს თამაშობენ, მა რა ჰქნან...

1 ოქტ. (ღამის 4 საათ. 3 წუთ. და 1 წამ.) ვაიმე, ვაიმე, ეს რა მომივიდა!.. რა ვქნა... რა დამემართა!.. ღმერთოო...ო... 70 მანეთი წავაგე.

კიდევ ჩხუბი, გინება, ლანძღვა, მუშტი-კრივი... უძილობა... მე ფულს ვაგებდი სიმწრით ნაშოვნს და ისინი კი... ხარხარებდნენ... „დამწვარზე მღუღარე გადასხესო“ რომ იტყვიან სწორედ ეს იყო. თავი გამიტენეს, ჩემი 70 მანეთი ამართვეს და 'შემდეგ გარედ გამომაგდეს... ჩემი თვე-ნახევრის ჯამაგირი! ღმერთო, ეს რა ამბავია!.. რა ვქნა... საღწავილდე ვის მივმართო!.. ვაიმე... ვაიმე... როგორც დავკარგე ამდენი ფული... თამაშობა... სამოც და ათი მანეთი, 7 თუმანი!.. ეგ რა ამბავია ჩემს თავზე, რა მემართება!.. თავიც გატეხილი მაქვს, სისხლი მდის!.. რა მიქნეს ამ უღმერთოებმა, ამ ოხრებმა!.. როგორ დამლუბეს კაცი. ოჰ, რატომ არ დაიქცა ის დღე მე რომ თამაშობა დავიწყე!.. როგორ დავილუბე, როგორ დავილუბე! აწი მაინც აღარ ვითამაშებ, მაგრამ როგორ არ ვითამაშო?! ჩემი ერთი თვის ჯამაგირი მათ დაუტოვო?!.. არა. . არა ეს არ შეიძლება... ოხ ღმერთო! რა უბედურებაში ჩავარდი! ოჰ, ის ჩემი დამლუბველი, თამაშის გამპირებელი და მასწავლებელი უსათუოდ უნდა მოვკლა, უნდა მოვკლა! ქალაღდის... კარტის თამაშობა... ეს საზოგადოება... უაღრესი გახრწნილობა... უკიდურესი ზნეობრივი დაცემუღება... მის მოთამაშეს ყოველივე პატიოსნება დაკარგული აქვს...

შხამიანი.

სასიყვარულო პასუხი

მალა-კურთხევას ილ. გოგინაიშვილს.

რათ ილანძღები ილია ჩვენო,
მრევლის ნუგეშო და დამამშვენო?
რათ არ ეხსენებ დროებას ძველსა,
როს ზუგი უყავ საკურთხეველსა?
ხალხში რომ ნღობა არ გქონდა ბისტი,
გახდი შენ მყისვე სოციალისტი,
ამბობენ ვილაც მავნე ენები:
აბაზთა კასას ჰკრაო ხელები,
და რა ბარაქა ჩაიყარაო,
პირ მომურული გაიპარაო.
ეს ძველათ იყო ხომ, ა! ილია?
კვლავ გახთი უფრო გამოქნილია.
დღეს ტიტლიკანა და გრძნობა მცირე
ერთი გვაცხოვნე ილო, გვიწირე.

კვლავ ისევ ჯიბე რა გახდა თხელი
შენს არჩივ ბანკსაც გაჰკარი ხელი,
მაგრამ ხომ ესეც არის სულ მცირე
ილო, გვაცხოვნე, ერთი გვიწირე.

ალარც მიგილო მღვდლებმა კრებაზე
და შერცხვენილი გაგაგდეს კარზე.
ფლიდო ღამურა, ჩვენო ილია!
როგორ? სვინდისი თლათ დაილია?..

შხანკოლა.

დეპეშები

ს. აცანა. 24 ოქტომბერს მამასახლისისგან შეკრებილ ყრილობას უსახელო წერილების ავტორმა და სახელ-განთქმულმა ღონიერმა ნოე მგელაძემ მოსთხოვა რომ: დათხოვოდნენ საზოგადო საქმეებზე მსჯელობას, მოეტანენ „გარმონი“ და ლეკურის ცეკვას შესდგომოდნენ! საზოგადოებამ იქონია რა ღღევანდელი მდგომარეობა სახეში — უარით უპასუხა. ნოემ ამის გამო განრისხებულმა მოიხმარია მოქეიფე სანდრო და ისეთი ყვირილი დაიწყეს რომ საზოგადოება შიშის ზარმა მოიცვა. — მამასახლისის შიშით გააცივა, შაქო „პომომონიკს“ სიცხე მისცა და ბოდვა დააწყებია, მწერალს გული შეუწუხდა, რაფიელს ენა ჩაუვარდა, ნევრონ მღვდელი კოოპერატიული დუქნის ქვეშ დაიმაღა, პლატონ ფურნეში, სილიბისტროს ორმოცჯერ ზედი-ზედ დააცხინკვა. — დანარჩენებმა კაცებმა გაქცევით უშველეს თავს, ხოლო „შანტეკლერიანმა“ ქალებმა გაქცევა ვერ მოახერხეს და სკოლაში სტოლების ქვეშ დაიმაღენ. ორი საათის განმავლობაში საშიშ მდგომარეობაში იყო კანცელარიის მიდამო. შემდეგ კეთილ ინება ბესარიონმა და „ჯელები“ შეაჩერა; რისთვისაც დიდ მადლობას სწირავენ ბესარიონს. აზრათ აქვთ ჩააბარონ რაც შეიძლება ზალე მისი სანატრელი მამასახლისობა და საყვარელი ჯაჭვი.

უ—ნი.

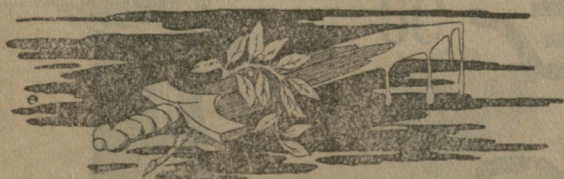

წერილი რედაქციის მიმართ.

„ეშმაკის მათრახის“ 26 ნომერში ბ. „ისარი“ სწერს:—ადგილობრივი ნორმალური სასწავლებლის ზოგიერთ მასწავლებელთა მედგარმა იერიშმა ვერ გასქრა. საგრძნობელი ზარალით უკან დაახევინეს და ექვს ოქტომბერს უმაღლეს პირველდაწყებით სასწავლებელში სწავლა უკვე დაიწყეს. ამბობენ ძალას იკრებენ და ამ მოკლე ხანში სერიოზული შეტაკება მოხდება“.

ვაძლევთ წინადადებას ბ. „ისარს“ ამავე ჟურნალში დაასახელოს ის „ზოგიერთი მასწავლებელი“ და ბრალდება გარკვეულად დააყენოს.

ვადას ვაძლევთ ორ კვირას.
დიდი-ჯიხაიშის, სასწ. მასწავლებლები

იბეჭდება და ამ მოკლე ხანში გამოვა კ. თავართქილაძის მიერ შედგენილი და კანტორა „განათლების“ მიერ გამოცემული 1916 წლის.

კედლის კალენდარი

კალენდარი დასურათბატებული იქნება მწერლების და საზოგადო მოღვაწეობის სურათებით, მოზრდილი ფორმატის.

დაკვეთა ეხლავე შეიძლება შემდეგი ადრესით: Тифлисть, Почтовый ящикъ № 96. С. Р. Таварткиладзе.

გამოვიდა ბ. ეშმაკის მიერ შედგენილი და კანტორა „განათლების“ გამოცემა

ბალკანეთის ქარტა

ფასი ერთი აბაზი. პროვინციის აგენტებს დაეთმობა 15 კაპ.

ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисть, Ольгинская 6. С. Таварткиладзе.

1 მაისიდან ქალაქ თფილისში გაიხსნა ჟურნალ-გაზეთების კანტორა

„განათლება“

ჯერ-ჯერობით აგენტებს გაეგზავნება შემდეგი გაზეთები: „თანამედროვე აზრი“, „ეშმაკის მათრახი“, „თემი“, „თეატრი და ცხოვრება“, ქუთათური „ახალი კვალი“, „კავკასკოე სლოვო“, „თბილისის ლისტოკი“, „ორიზონი“, „ეშმაკი“ და „ხათბალა“.

აგენტები ვალდებულია მთელი თვით დაკვეთილი გაზეთების ფასი წინდა-წინ გადაიხადონ. წინააღმდეგ შემთხვევაში გაზეთები არ გაეგზავნებათ.

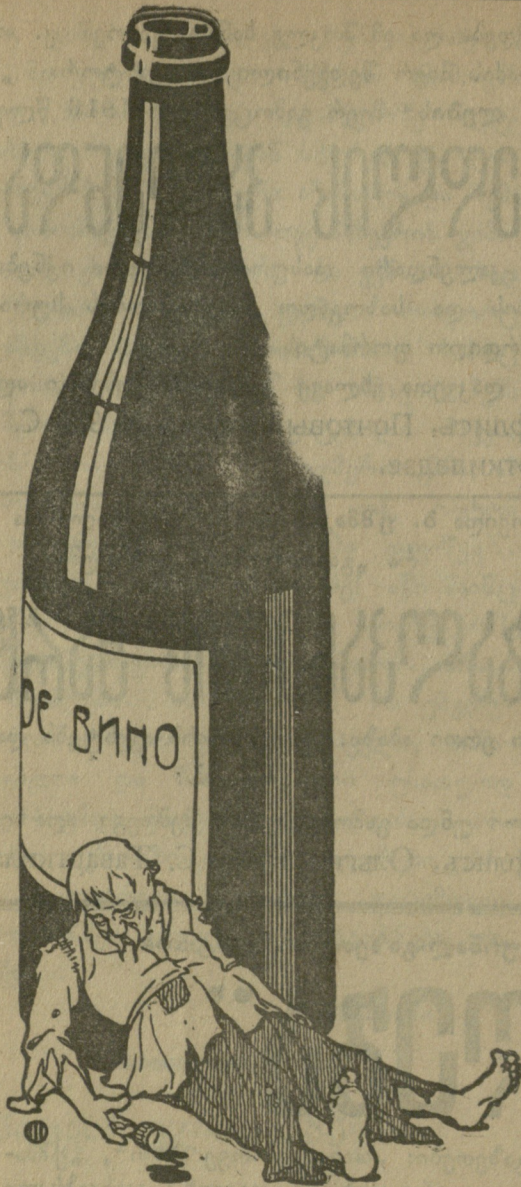
ფული და წერილები უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисть, почт.ящ. № 96, Сильвестру Р. Таварткиладзе.

კანტორის ადრესი: ოლგინსკაია, № 6.

იყიდება გასული წლების ჟურნალები:

- 1) „ეშმაკის მათრახი“ 1908 წ. 34 ნომერი 2 მ. 50 კ.
- 2) „ეშმ. მათრახი“ —1909 წლ. 34 ნომერი - 2 მ. 50 კ.
ორივე წიგნი ერთად მშვენიერი უღით ეღირება—6 მან.
- 3) „მათრახი“ 1910 წლის 33 ნომერი—2 მ. 50 კ.

- 4) „ალმანახები“ 1909 წლის 10 ნომერი—50 კ.
პროვინციაში მსურველთ გაეგზავნება ჩვენის ხარჯით ვინც წინ და წინ გამოგზავნის ფულს ან ფასდაღებით გაიწერს.
ადრესი: Тифлисть, Типографія Шрома, Теофилу Болквადзе.

გაუფრთხილდით თავიდან ჯანსაღი ღვინო — მიიკითხით

უპირატესი

მოკითხეთ
უფლებანი

და
და
და

ბოლქული-მანქანის
სამკურნალო

— რა მასმევს ლალიძის წყალს? რას ჩამაცვი-
ლი და მოსვენებას არ მძლევ, რა კი არ დავიშლია
და არ მეშვები მეც გეტყვი:

— რა მასმევს და ჩემი ჭკუა და პ.რის გემო.
ერთმაც და მეორემაც დამარწმუნა, რომ ლალიძის
წყალს არც ერთი არ სჯობია, ყველა ქარხანა
თავის წყალს აჭებს, მაგრამ მას არც ერთი არ შე-
ედრება. ამას წყლის „ზაღების“ ხაზინებიც ხედა-
ვენ და ამიტომ ყველა ცდილობს მიბადოს ლალი-
ძის ფირმას, თავის ბოთლზე ყველა ჩიხტი-კობიან
ქალს ხატავს, მაგრამ გარდამიდან ბოთლზე მიკრუ-
ლი ქალაღლის ფარატირა რას უშველის — შიგნით
თუ არაფერი ხეირია .. ზოგსაც მერე მოგახსენებ.

